

Gevleugelde vluchtelingen



Ook deze winter zijn er weer vluchtelingen in ons dorp. Nee, geen mensen gevlucht in gammele bootjes, maar gevleugelde vluchtelingen. Zij komen uit Noord-Rusland, Polen en Scandinavië. Reden van hun vlucht is voedselgebrek. Roodborsten en lijsterachtigen uit Scandinavië verschijnen in onze achtertuin, terwijl onze eigen roodborst die we in de zomer zien zijn koffers gepakt heeft en naar het

warmere zuiden is vertrokken. Een soort stuivertje wisselen dus. Vooral veel eenden- en ganzensoorten zoals smienten, brand- en kolganzen uit het hoge noorden overwinteren in onze polders. In het voorjaar gaan deze wintergasten weer terug om te broeden in noordelijkere streken. De dagen zijn daar dan langer zodat er meer tijd is om voedsel te zoeken. Sommige vogelsoorten van elders zien Nederland wel zitten en vestigen zich hier blijvend, zoals de nijlgans en zilverreiger. De grauwe gans zien we tegenwoordig ook steeds vaker als broedvogel. Dit tot groot verdriet van de boeren omdat ze "al" het gras opeten dat bestemd is voor de koeien. We zien steeds vaker dat deze ganzen worden afgeschoten of vergast....

Maar ook veel Nederlandse vogels gaan in de herfst op de vlucht. In de winter kruipen insecten weg, wormen gaan dieper de grond in en er zijn minder vruchten en zaden zodat vogels die dit op hun menu hebben staan naar zuidelijke streken vluchten. De grutto's en gierzwaluwen vertrekken al vroeg, soms al in juli of augustus naar Midden-Afrika. Vogels die bessen en zaden eten hebben wat langer de tijd om vetreserves voor de trek aan te leggen, omdat dit voedsel langer beschikbaar is. Tijdens de trek sneuvelen veel vogels. Oprukkende verstedelijking, verwoestijning, uitputting, vergiftiging door insecticiden, het verlies van essentiële foerageergebieden onderweg en de jacht zorgen voor problemen tijdens de lange reis. Sommige zomervogels nemen het risico van voedselgebrek en blijven ook 's winters hier. Voordeel is dat ze in het voorjaar als eerste een mooie broedplek kunnen uitzoeken en meerdere legsels grootbrengen. Maar soms pakt het verkeerd uit. Als er een strenge winter is leggen er veel het loodje. Dit geldt ook voor de standvogels, die het jaar rond in hun broedgebied doorbrengen zoals bijvoorbeeld de mus, winterkoning en ijsvogel. De ijsvogel doet zijn naam geen eer aan, want bij ijs in de sloot kan de ijsvogel geen visjes vangen en gaat hij dood! De Kievit pakt het slimmer aan; die volgt gewoon de vorstgrens, zodat hij niet te veel hoeft te trekken en toch altijd voedsel heeft.

Maar soms worden we ook blij met de komst van gevleugelde vluchtelingen. Een groepje kleurige pestvogels uit het hoge noorden of een enkele Siberische roodkeelnachtegaal in Hoogwoud zorgen voor een gekkenhuis van fotografen die zich verdringen om een mooi plaatje te schieten.

Tekst Ada van der Aar

De foto van brandganzen in polder van Oud Ade is ook van Ada van der Aar